

*กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

โชคอนันต์ รักษาภักดี^{1*} สมิตร์ สุวรรณ² พชรภา ตันติชูเวช³

¹นิสิตหลักสูตร ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

²ศ.น.ท.ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

³รศ.ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

*Corresponding author e-mail: r.chokanan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะผู้เรียนและสภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในจังหวัดราชบุรีจำนวน 313 คนผู้ให้ข้อมูลในการถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 6 คนผู้ให้ข้อมูลการสนทนากลุ่มเพื่อร่างกลยุทธ์ จำนวน 9 คน และผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบกลยุทธ์ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า 1)คุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสภาพปัจจุบันโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก2)แนวปฏิบัติที่ดี ประกอบด้วย การทำงานเป็นทีม การมีเหตุผล และความยั่งยืน โดยใช้กลไกการบริหารจัดการตามกระบวนการ PDCEE ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ การประเมิน และการขยายผลผ่านภาคีเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา 3)กลยุทธ์ประกอบด้วย4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ จุดประกายต้นแบบในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ยกระดับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา เสริมพลังครูบูรณาการเทคโนโลยีอัจฉริยะ และปลดล็อกข้อจำกัดระดมทรัพยากรทุกมิติซึ่งมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์; การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน; พระบรมราโชบายด้านการศึกษา

* Received: 2025-08-06, Revised: 2025-08-27, Accepted: 2025-09-27

Strategies for Managing Student Development Activities Accordance with the Royal Education Policy of Private School in the Areas of Ratchaburi Province

Chokanan Raksapakdee^{1*} Sumit Suwan² Patcharapa Tantichuwet³

¹PhD student in Educational Administration, Kasetsart University

²Prof.Wg.Cdr.Dr., of Educational Administration, Faculty of Educational & Development Sciences, Kasetsart University

³Assoc.Prof.Dr., of Educational Administration, Faculty of Educational & Development Sciences, Kasetsart University

*Corresponding author e-mail: r.chokanan@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to 1) study learner characteristics and the current state of learner development activity management; 2) extract lessons learned from good practices in learner development activity management; and 3) develop strategies for managing learner development activities in accordance with the Royal Policy on Education of private schools in Ratchaburi Province. A mixed-method research approach was used. The sample consisted of 313 school administrators and teachers teaching learner development activities in private schools in Ratchaburi Province. Six informants were interviewed for debriefing good practices; nine were interviewed for strategy drafting; and seven were interviewed for strategy verification. The research instruments included questionnaires, focus group discussion notes, semi-structured interviews, and strategy evaluation forms. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The results revealed that: 1) learner characteristics according to the Royal Policy on Education of private schools in Ratchaburi Province had high mean values in all dimensions. The current state had the high mean values. 2) Good practices in managing learner development activities in accordance with the Royal Policy on Education in Ratchaburi Province consist of teamwork, reasoning, and sustainability by using the management mechanism according to the PDCEE process, consisting of planning, implementation, inspection, evaluation, and expansion through collaborative networks both inside and outside the educational institution, resulting in continuous and sustainable operations. 3) Strategies for managing learner development activities in accordance with the Royal Policy on Education of private schools in Ratchaburi Province consist of 4 main strategies: sparking a model to follow the Royal Policy on Education, upgrading learner development activities in accordance with the Royal Policy on Education, empowering teachers to integrate smart technology, and unlocking limitations in mobilizing resources in all dimensions that are appropriate, feasible, and beneficial at the highest level.

Keywords: Strategies; Managing Student Development Activities; the Royal Education Policy

บทนำ

ในหลวงรัชกาลที่ 10 มีพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โดยมีพระราชกระแสรับสั่งกับผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ 2 กุมภาพันธ์ 2560 ในการสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง ทรงมุ่งให้การศึกษาต้องสร้างพื้นฐานแก่นักเรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม 3) การมีงานทำ มีอาชีพ และ 4) การเป็นพลเมืองดี ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายที่จะสืบสานพระราชปณิธานดังกล่าว โดยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเป็นแนวทางในการสร้างนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นคนดีและพัฒนาให้เป็นคนเก่งสู่การปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทอย่างเป็นรูปธรรมด้วยการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาอาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายผู้มีความสามารถพิเศษต่าง ๆ และการศึกษารูปแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางดำเนินงานผ่านกิจกรรมการขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ กิจกรรม บูรณาการระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกหน่วยงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

ในขณะที่สภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งปัญหาเสพยาเสพติด การสูบบุหรี่หรือบุหรี่ไฟฟ้า การบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สื่อลามกอนาจาร การพนัน การทะเลาะวิวาท โดยสาเหตุสำคัญมาจากปัญหาครอบครัว ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นอับายมุข สิ่งยั่วยุ และการใช้ความรุนแรงในสังคม ซึ่งมีผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน และผู้เกี่ยวข้องอีกมากมาย นอกจากนี้ เด็กและเยาวชนที่ขาดความตระหนักรู้ การปลูกฝังความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะการคิดวิเคราะห์ ขาดเหตุผลในการแก้ไขปัญหา และไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสมจะเป็นปัญหาคุณภาพชีวิตของคนไทยในอนาคต (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ซึ่งปัญหาเด็กและความเปราะบางมาจากความเจริญทางเทคโนโลยีและความเป็นเมือง ส่งผลให้พ่อแม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกน้อยลง สร้างความซับซ้อนของปัญหาเพิ่มมากขึ้น เช่น การตั้งครม.ในวัยรุ่น เด็กติดยาเสพติด ติดเกมส์ ทารกถูกทอดทิ้ง ปัญหาความรุนแรง เป็นต้น ปัจจุบันเด็กเข้าสู่วงจรของปัญหาและหาทางออกจากวงจรปัญหาได้ยาก เกิดปัญหาเด็กกระทำผิดซ้ำ และเติบโตไปพร้อมกับการกระทำรุนแรง เด็กไทยขาดการคุ้มครองสิทธิ ด้อยโอกาสและภาวะยากลำบากอีกจำนวนมาก นอกจากนั้นยังพบปัญหาด้านบุคลิกภาพและจริยธรรม เช่น เด็กมีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ บริโภควัตถุนิยม รักสนุก มีความหย่อนยานทางคุณธรรม จริยธรรม ปัญหาที่เด็กต้องเผชิญและเกี่ยวข้องมีความผันแปรไปตามช่วงวัย ส่วนปัญหาในวัยรุ่นมักเกี่ยวข้องกับความประพฤติ (นพธดา คำชื่นวงศ์, 2563) ประกอบกับหนึ่งในปัญหาและความท้าทายที่เกิดจากระบบการศึกษา พบว่า คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยในสังคมยุคดิจิทัล ส่งผลให้ค่านิยมในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนไทยบางส่วนไม่สามารถเลือกรับปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน ส่งผลให้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่เป็นรากเหง้าของคนไทยถูกกลืนโดยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าการคำนึงถึงสังคมส่วนรวม รักสนุกและความสบาย เชื่อข่าวลือ ขาดความอดทน ขาดวินัย วัตถุนิยม ยอมรับคนที่มีฐานะมากกว่าคนดี มีคุณธรรม มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหลายประการที่ลอกเลียนแบบวัฒนธรรมจากต่างประเทศ ชี้ให้เห็นว่าคนไทยยังขาดทักษะในการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีจากต่างประเทศมา

ปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ละทิ้งค่านิยมที่ตีงมอันเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยและลดคุณค่าของความเป็นไทย จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการปรับเปลี่ยนให้คนมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากสถานการณ์และสภาพปัญหาดังกล่าว เด็กและเยาวชนมีความหย่อนยานทางคุณธรรมจริยธรรม สถานศึกษาจึงมีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนผ่านหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนที่เป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการ องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ดังนั้นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาดตนเองเพื่อเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัยและมีจิตสำนึกสาธารณะที่ตีงม เป็นคนมีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสารการแก้ปัญหาและการใช้เทคโนโลยี เป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้เรียนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี และค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งหากลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นแนวทางเชิงรุกในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียนได้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อชาติบ้านเมือง เป็นพลเมืองดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะ มีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสารและการแก้ไขปัญหา มีงานทำ มีอาชีพและชีวิตที่มั่นคง รวมทั้งมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้เรียนและสภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยด้วยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาคุณลักษณะผู้เรียนและสภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี รวม 31 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 58 คน และครูผู้สอน 1,592 คน รวมจำนวน 1,650 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 313 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี จำนวน 313 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 313 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และวิเคราะห์ข้อมูล

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

2. ถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

2.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยผู้วิจัยคัดเลือกสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดราชบุรีที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทานประจำปีการศึกษา 2566 ได้แก่ โรงเรียนธีรศาสตร์ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 คน และครูหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างซึ่งในการสัมภาษณ์นี้ได้ใช้แนวคำถามที่เป็นคำถามปลายเปิดซึ่งมีความยืดหยุ่นสูงเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถพูดคุยเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ เพื่อที่จะได้ทราบถึงลักษณะวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค ซึ่งในช่วงการสัมภาษณ์นั้นมีการจดบันทึกประเด็นสำคัญ ๆ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยนัดหมายวัน เวลา สถานที่กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทำการถอดบทสัมภาษณ์ และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง มีการตีความ ยืนยันข้อมูล และสร้างข้อสรุป โดยการเพิ่มการอ้างอิงคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล และเรียบเรียงสรุปเป็นผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ เข้ากับกรอบแนวคิดทฤษฎีที่กำหนดไว้

3. พัฒนากลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

3.1 ผู้ให้ข้อมูล

3.1.1 การจัดทำร่างกลยุทธ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 9 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง

3.1.2 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับใบอนุญาต โดยเลือกแบบเจาะจง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน และดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อหาโอกาส และภาวะคุกคาม และนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำตารางทอว์นเมตริกซ์ (TOWS matrix) โดยนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามที่วิเคราะห์มาจับคู่ระหว่างสภาพแวดล้อมภายใน กับสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย ดังนี้ 1) จับคู่จุดแข็ง-โอกาส (SO) 2) จับคู่จุดแข็ง-ภาวะคุกคาม (ST) 3) จับคู่จุดอ่อน-โอกาส (WO) 4) จับคู่จุดอ่อน-ภาวะคุกคาม (WT) เพื่อยกร่างกลยุทธ์

3.2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของร่างกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

3.2.3 แบบประเมินกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ให้ข้อมูลเชิญเข้าร่วมการประชุมสนทนากลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา สถานที่ ช่องทางการประชุมสนทนากลุ่มกับผู้เข้าร่วมการประชุมสนทนากลุ่ม และบันทึกการสนทนากลุ่มลงในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

3.3.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยนัดหมายวัน เวลา สถานที่กับผู้เชี่ยวชาญ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา และเพื่อয়ร่างกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรีโดยการถอดบทสัมภาษณ์ หลังจากนั้นส่งข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลได้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและได้ทำการปรับปรุงแก้ไข

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พร้อมทั้งเพิ่มการอ้างอิงคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล และเรียบเรียงสรุปเป็นผลการศึกษาวิจัยและสร้างข้อสรุปความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของกลยุทธ์

3.4.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผลหลังจากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และปรับปรุงเป็นกลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะผู้เรียนและสภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลพร้อมแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกตามภาพรวมและรายด้านได้ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการศึกษาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

(n=313)				
รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.ด้านมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง	4.42	0.62	มาก	1
2.ด้านมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม	4.27	0.66	มาก	3

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
3.ด้านมีงานทำ มีอาชีพ	4.12	0.71	มาก	4
4. ด้านเป็นพลเมืองดี	4.31	0.65	มาก	2
รวม	4.28	0.66	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.42) รองลงมา คือ ด้านเป็นพลเมืองดี ($\bar{X}$ = 4.31) ด้านมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.27) และด้านมีงานทำ มีอาชีพ ($\bar{X}$ = 4.12) ตามลำดับ

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้าน การศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลพร้อมแสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกตามภาพรวมและรายด้านได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

(n=313)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1.ด้านมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง	4.50	0.59	มาก	3
2.ด้านมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม	4.51	0.59	มากที่สุด	1
3.ด้านมีงานทำ มีอาชีพ	4.34	0.69	มาก	4
4.ด้านเป็นพลเมืองดี	4.51	0.60	มากที่สุด	2
รวม	4.46	0.62	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46) เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ด้านมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.51) รองลงมา คือ ด้านเป็น พลเมืองดี ($\bar{X}$ = 4.51) ด้านมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ($\bar{X}$ = 4.50) และด้านมีงานทำ มีอาชีพ ($\bar{X}$ = 4.34) ตามลำดับ

2. แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของ โรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

2.1 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โรงเรียนมี แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาในการสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาท ด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติด้วยรูปแบบ TRS MODEL ประกอบด้วย 1) การทำงานเป็นทีม (Teamwork : T) 2) การมีเหตุผล (Rational : R) และ 3) ความยั่งยืน (Sustainable : S)

2.2 กลไกการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โรงเรียนใช้ กลไกการบริหารจัดการตามกระบวนการ PDCEE ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan : P) 2) การปฏิบัติ (Do : D) 3) การตรวจสอบ (Check : C) 4) การประเมิน (Evaluate : E) และ 5) การขยายผล (Extend : E)

2.3 ภาครัฐเครือข่ายความร่วมมือการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายภายนอกสถานศึกษาที่ส่งผลให้การดำเนินงานสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมถึงการจัดทำ MOU กับองค์กรภายนอกที่มีส่วนร่วมในการให้ความรู้ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพศศึกษา ความปลอดภัย และอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรในบริบทของศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความหลากหลาย มีคุณภาพ และส่งเสริมผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะตามพระบรมราโชบายอย่างเป็นรูปธรรม

2.4 การนำแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาไปประยุกต์ใช้ พบข้อจำกัดในเรื่องของ "เวลา" เนื่องจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมักมีหลายขั้นตอนทั้งการเตรียมการ การลงมือปฏิบัติและการสรุปผล ซึ่งกระทบต่อชั่วโมงเรียนในตารางเรียนปกติ โรงเรียนจึงใช้การบูรณาการกิจกรรมเข้ากับวิชาต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องเวลา

3.กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 18 กลยุทธ์รอง ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 จุดประกายต้นแบบในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 1.1 พัฒนาโรงเรียนเอกชนต้นแบบในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 1.2 พัฒนาต้นแบบครูผู้นำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 1.3 พัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 1.4 สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้

กลยุทธ์หลักที่ 2 ยกระดับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 2.1 พัฒนาหลักสูตรบูรณาการตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาให้กับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์รองที่ 2.2 พัฒนาการจัดการความรู้ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาที่ยั่งยืน

กลยุทธ์รองที่ 2.3 สร้างค่านิยมร่วมในการพัฒนาผู้เรียนระหว่างโรงเรียนและครอบครัว

กลยุทธ์หลักที่ 3 เสริมพลังครูบูรณาการเทคโนโลยีอัจฉริยะ

กลยุทธ์รองที่ 3.1 พัฒนาคู่มือและแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กลยุทธ์รองที่ 3.2 พัฒนาศักยภาพครูในการบูรณาการการเรียนการสอน

กลยุทธ์รองที่ 3.3 พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กลยุทธ์รองที่ 3.4 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานด้านความมั่นคงในจังหวัดราชบุรี

กลยุทธ์รองที่ 3.5 พัฒนาการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 3.6 สนับสนุนการทำงานของครูผ่านเทคโนโลยี

กลยุทธ์หลักที่ 4 ปลดล็อกข้อจำกัดระดมทรัพยากรทุกมิติ

กลยุทธ์รองที่ 4.1 สร้างคุณค่าร่วมระหว่างการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ

กลยุทธ์รองที่ 4.2 พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ตามวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชน

กลยุทธ์รองที่ 4.3 สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน

กลยุทธ์รองที่ 4.4 ตั้งศูนย์ประสานงานสนับสนุนการดำเนินงานตามพระบรมราโชบายด้าน
การศึกษาของโรงเรียนเอกชน

กลยุทธ์รองที่ 4.5 ระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบาย
ด้านการศึกษา

อภิปรายผล

1. คุณลักษณะผู้เรียนและสภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

1.1 ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนใน
พื้นที่จังหวัดราชบุรี พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สืบเนื่องมาจากโรงเรียนเอกชนในจังหวัดราชบุรี
ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี แสงวัน และคณะ (2567) ได้ทำการศึกษากิจกรรมพระบรมรา
โชบายด้านการศึกษาสู่การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษา พบว่า
หากสถานศึกษาต่าง ๆ ได้มีการบูรณาการพระบรมราโชบายสู่การจัดการเรียนรู้ก็จะเป็นการปลูกฝังเยาวชน
ให้รักบ้านเมือง มีคุณธรรมเป็นที่ตั้ง เห็นความสำคัญของการทำงานด้วยอาชีพที่สุจริต และเป็นคนดีของ
สังคม ผลที่ตามมา คือ สังคมจะได้เยาวชนที่มีคุณภาพ ทั้งนี้การสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพนั้นเด็กจะต้อง
ได้รับการปลูกฝังหรือถูกหล่อหลอมความดีงามต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอยู่เสมอตั้งแต่เล็กจนโต ดังนั้น
ครอบครัวและสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กพ่อแม่และครูทุกระดับการศึกษาจะต้อง
ร่วมมือกัน ช่วยกันพร่ำสอนและประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่
การปฏิบัติซึ่งท้ายที่สุดแล้วเราจะได้เยาวชนที่เก่ง ดี มีสุข และมีภูมิคุ้มกันในการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก
หน้าต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา ทองบุญมา และคณะ (2567) ได้ทำการศึกษารูปแบบการ
พัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่
ปฏิบัติตามพระบรมราโชบายอันทรงคุณค่าด้านการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความรับผิดชอบ
ยืดหยุ่น และรอบรู้ อีกทั้งยังส่งเสริมสังคมที่เจริญรุ่งเรืองอีกด้วย

1.2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้าน
การศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้
ว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม
ถึงแม้ว่าในปัจจุบันให้มีการลดภาระงานครูที่อยู่นอกเหนือจากการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนถือเป็นภารกิจสำคัญที่ไม่ควรถูกลดทอน เพราะกิจกรรมเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้าง
ทักษะชีวิต ความรับผิดชอบ จิตสาธารณะ และความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งล้วนเป็นคุณลักษณะที่
จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คริสติน คลอเด็ตต์ (Christison
Claudette, 2013) พบว่า กิจกรรมนอกหลักสูตรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพัฒนาการของนักเรียนทั้งในด้าน
วิชาการและส่วนบุคคล นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรจะประสบความสำเร็จทางวิชาการมากกว่า
มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ดีกว่า โดยเฉพาะในด้านการจัดการเวลาและทักษะความเป็นผู้นำ มีพัฒนาการทาง
สังคมในเชิงบวกมากกว่า และมีความสนใจในการมีส่วนร่วมในชุมชนมากกว่า และไบรอัน (Brian, 2005) ที่พบว่า
การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ย (GPA) ของ

นักเรียน กล่าวคือ มีความเกี่ยวข้องกันในกิจกรรมมาก ทำให้คะแนนเฉลี่ย (GPA) สูงไปในทางเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัฒน์ เศรษฐมงคล (2550) กล่าวว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นกระบวนการด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ พฤติกรรมคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์และสังคมมุ่งเสริม เจตคติคุณค่าชีวิตและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติ ปรับตัว และปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

2. แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา โรงเรียนมีแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาในการสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีตามรอยพระยุคลบาทด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติด้วยรูปแบบ TRS MODEL ประกอบด้วย 1) การทำงานเป็นทีม (Teamwork : T) 2) การมีเหตุผล (Rational : R) และ 3) ความยั่งยืน (Sustainable : S) โดยใช้กลไกการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา ตามกระบวนการ PDCEE ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan : P) 2) การปฏิบัติ (Do : D) 3) การตรวจสอบ (Check : C) 4) การประเมิน (Evaluate : E) และ 5) การขยายผล (Extend : E) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์วิภา ปรีชาโชติ และคณะ (2567) ได้ทำการศึกษาแนวทางการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ : บทเรียนโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่ทักษะอาชีพ พบว่า โรงเรียนวัดหนองคันไจ พัทธการ มีการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา การมีงานทำ-มีอาชีพ ของในหลวงรัชกาลที่ 10 มีสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม “หนึ่งนักเรียน หนึ่งอาชีพ : มีงานทำ – มีอาชีพ” โดยมีพื้นฐานแนวคิดจากกรอบการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA มีเป้าหมายเพื่อสร้างคนสร้างอาชีพ เพิ่มความรู้ สู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ประเมินตนด้วย Happy School Model บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ตามหลักสูตรอาชีพของโรงเรียน บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โดยการจัดการเรียนรู้ Active Learning และการทำโครงการ บูรณาการโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่อาชีพ และโครงการทักษะชีวิต ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต มีภาวะผู้นำ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม สู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต

3. กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ซึ่งกลยุทธ์หลักที่ 1 จุดประกายต้นแบบในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธี สุดลอย และธีระวัฒน์ มอนโธสง (2564) ได้นำเสนอแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 โดยสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากตัวแทนในชุมชนเข้ามาร่วมวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู เปิดโอกาสให้คนในชุมชนมาร่วมกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมโดยยึดหลักความต้องการของชุมชน มีการนำองค์ความรู้ในชุมชนที่หลากหลายในความเป็นท้องถิ่น

ของตนเองมาพัฒนาเพื่อจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้ อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องกลยุทธ์หลักที่ 2 ยกระดับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนธยา ทรงทอง และคณะ (2567) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยมีข้อเสนอแนะสำหรับนำไปปฏิบัติว่า ควรมีช่องทางให้นักเรียนได้เสนอกิจกรรมที่ตรงตามความต้องการของในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเอง เน้นกิจกรรมที่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและให้ความสำคัญในบริหารงานกิจการนักเรียน สำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รวมทั้งมีกระบวนการควบคุม กำกับ ติดตามอย่างเหมาะสม กลยุทธ์หลักที่ 3 เสริมพลังครู บุคลากรเทคโนโลยีอัจฉริยะสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลชัย ศรีเชียง และคณะ (2567) ที่ได้นำเสนอ กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาอัจฉริยะของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตภาคกลาง โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี พัฒนาความสามารถของครูในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จอาจขึ้นอยู่กับความพร้อมของครูในการปรับตัวและเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ การจัดหาอุปกรณ์และระบบที่เหมาะสม และการสร้างระบบสนับสนุนทางเทคนิคที่มีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันต้องระมัดระวังไม่ให้เทคโนโลยีมาแทนที่การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และกลยุทธ์หลักที่ 4 ปลอดภัยข้อจำกัดระดมทรัพยากรทุกมิติสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี แสงวัน และคณะ (2567) ที่ศึกษาการบูรณาการพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า หากสถานศึกษาต่าง ๆ ได้มีการบูรณาการพระบรมราโชบายนี้สู่การจัดการเรียนรู้ก็จะเป็นการปลูกฝังเยาวชนให้รักบ้านเมือง มีคุณธรรมเป็นที่ตั้ง เห็นความสำคัญของการทำงานด้วยอาชีพที่สุจริต และเป็นคนดีของสังคมผลที่ตามมา คือ สังคมจะได้เยาวชนที่มีคุณภาพ ทั้งนี้การจะสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพนั้นเด็กจะต้องได้รับการปลูกฝังหรือถูกหล่อหลอมความดีงามต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอยู่สม่ำเสมอตั้งแต่เล็กจนโต ดังนั้นครอบครัวและสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กพ่อแม่และครูทุกระดับการศึกษาจะต้องร่วมมือกัน ช่วยกันพร่ำสอนและประพฤติตนเป็นแบบอย่างในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติซึ่งท้ายที่สุดแล้วเราจะได้เยาวชนที่เก่ง ดี มีสุข และมีภูมิคุ้มกันในการใช้ชีวิตในสังคมภายนอกต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและสภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านมีงานทำ มีอาชีพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดราชบุรี หรือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ กิจกรรมห้องเรียนอาชีพ มีการฝึกอาชีพนอกห้องเรียน มีการจัดโครงการหรือโครงการตลาดนัดอาชีพเพื่อสร้างทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน มีการนำผลผลิตจากการฝึกอาชีพไปแบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่นตามโอกาสต่าง ๆ

1.2 แนวปฏิบัติที่ดีที่เกิดขึ้นได้ มีความต่อเนื่อง ยั่งยืนและประสบผลสำเร็จได้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการโน้มน้าวใจครูให้คล้อยตามและเห็นถึงความสำคัญของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งอาจเริ่มต้นจากการประชุมร่วมกัน มีการทำงานเป็นทีมผ่านการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูผู้สอนร่วมกับออกแบบแผนงานโครงการหรือกิจกรรมประจำปีของโรงเรียน

1.3 หน่วยงานต้นสังกัด คณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชน สมาคมการศึกษาเอกชนจังหวัดราชบุรี และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี สามารถนำกลยุทธ์หลักที่ 1 “จุดประกายต้นแบบในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา” ไปขับเคลื่อนการพัฒนาให้เห็นผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม โดยการส่งเสริมให้มีการยกย่อง เชิดชู และเผยแพร่ต้นแบบโรงเรียนและครูผู้นำทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาอย่างเป็นระบบ

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดราชบุรี สามารถนำกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรีที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ภายใต้บริบทและความเหมาะสมของโรงเรียน มีการสร้างความเข้าใจให้ครอบคลุมเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต้องเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตรและไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนด้านวิชาการของนักเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ-มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

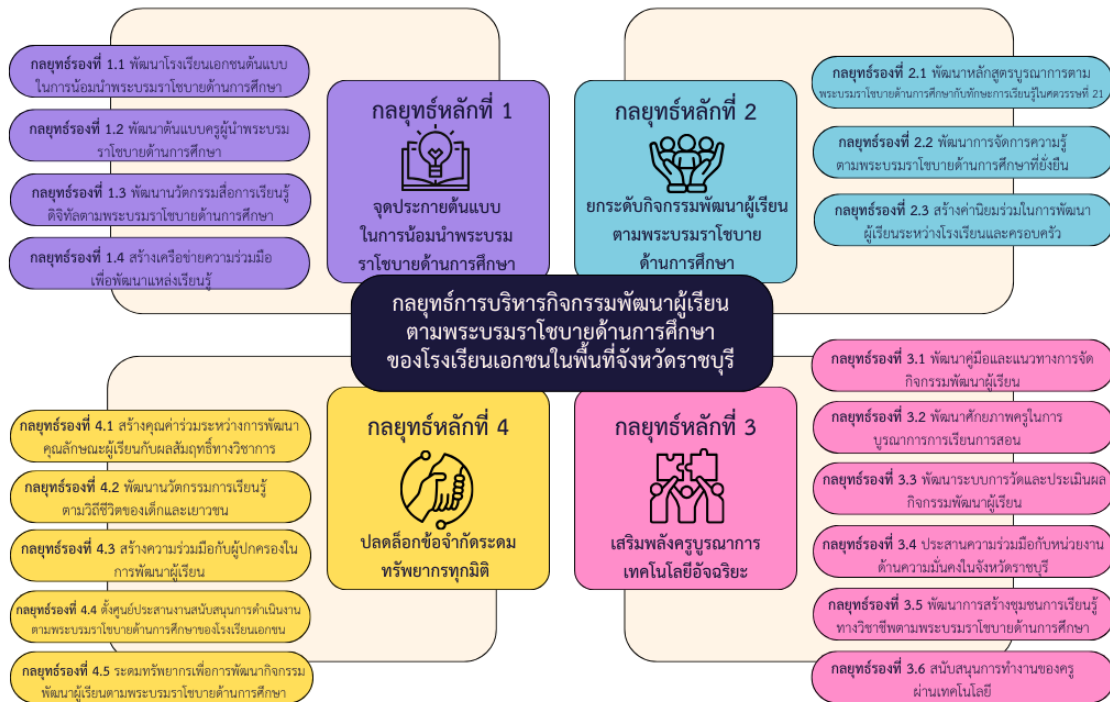
2.1 ควรศึกษาวิจัยให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาทั้งโรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชน และศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรศึกษาวิจัยการนำกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนเอกชนอย่างเป็นระบบที่สอดคล้องกับหลักการของพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 18 กลยุทธ์รอง ดังนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). 13 ทศวรรษ : 130 ปี กระทรวงศึกษาธิการ. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด.
- ชลชัย ศรีเสียง, พิษณุภา ยืนยาว, นภาพรณ ยอดสิน, และ ชีรุธ ชาติตันติโชค. (2567). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาอัจฉริยะของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตภาคกลาง. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์, 12(6), 2404–2417.
- นพรดา คำชื่นวงศ์. (2563). สถานการณ์ปัญหาเด็กและความเปราะบางเรารู้อะไรและยังไม่รู้อะไร. <https://researchcafe.tsri.or.th/synthesis-of-knowledge-on-social-protections-for-children/>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 10). บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- พิมพ์วิภา ปรีชาโชติ, วีระเดช ขำอิม, ปิตยมาศ หลีวัฒนาสิริกุล, และเริงวิชญ์ นิลโคตร. (2567). แนวทางการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ: บทเรียนโครงการตลาดนัดการเรียนรู้สู่ทักษะอาชีพ. วารสารปราชญ์ประชาคม, 2(4), 43-59.

- วิลาสินีแสนวัง, ณรงค์เดช รัตนานนท์เสถียร, สุนิสา ละวรรณวงษ์. (2567). การบูรณาการพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารมจร.กาญจนปริทรรศน์*, 4(2), 269-281.
- สนธญา ทรงทอง, วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, นพรัตน์ ชัยเรือง. (2567). รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. *Journal of Roi KaensarnAcademi*, 9(10), 17-31.
- สุพัฒน์ เศรษฐาคมกุล. (2550). *ตำราเฉลิมพระเกียรติ กิจกรรมร่วมหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- สุธี สดลอย, และธีระวัฒน์ มอนโงสง. (2564). แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 8(3), 205-217.
- สุริยา ทองบุญมา, กฤษณก ดวงชาทม และชยาภรณ์ เรืองสุวรรณ. (2567). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 4(5), 573-588.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550* (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *คู่มือการดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข*. https://reapdd.moe.go.th/wp-content/uploads/2024/07/ตัวเต็ม_คู่มือแนวทางปฏิบัติงานสีขาว.pdf.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- Brian,W.A. (2005). *The Effect of Participation in Extracurricular Activities on the MeanGrade Point Average of High School Student in a RuralSetting*. https://trace.tennessee.edu/utk_graddiss/4580/.
- Christison Claudette. (2013). The Benefits of Participating in Extracurricular Activities.*BU Journal of Graduate Studies in Education*, 5(2), 17-20.